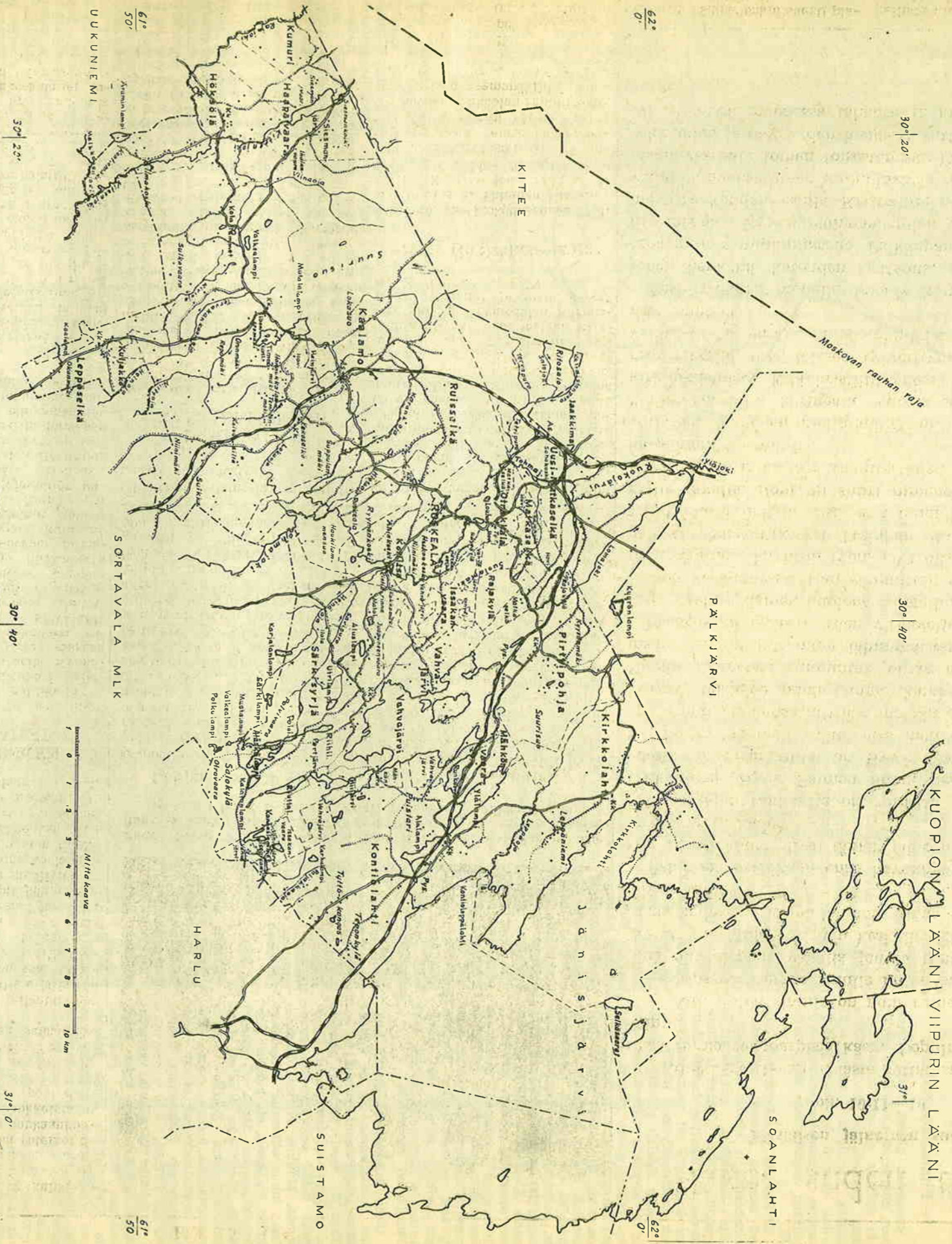

Pitäjä piitäjiltä

RUSKEALA

REIJO HASUNEN: Meistietoa Ruskkealasta

Sijainti

RUSKEALA, rannoristaan maan-
kulu pitäjä, sijaitti Laatokan
Karjalassa noin 25 km Sortavalan
kaupungista pohjoiseen. Ruskkeala
kuului Viipurin läänin ja Sor-
tavalan kihlakuntaan sekä seura-
kuntana Viipurin hiippakuntaan.

Sortavalan rovastikuntaan. Pitä-
jän rajanaapurit olivat idässä jä-
niskjärven vastarannalla sijainneet
Soanlahki ja Suistamo, kaakossa
Harju, etelässä Sortavalan maa-
lakunta, lännessä Uukuniemi
ja pohjoisessa entiset emäpitäjät
Kitee ja Palkkjarvi.

Nimi

Ruskkeala nimen arvellaan syn-
tyneen ns. Vajjalaisen viidennek-
sen verokirjassa vuodelta 1500 ol-
leesta maininnasta „Kyliä Ruskkean
järven rannalla“. Historiantuttti-
joiden mukaan Ruskkeajärvellä
oliist tuolloin tarkoitettu Valva-
järven ja Jäniskjärven välissä si-

jainnutta Rusko- eli nykyistä
Ruokkolampaa. Toinen teoria ni-
meksi on, että Ruskkeala olisi sa-
nut nimensä kirkonkylässä. Kirk-
kolammen lähellä tavustua rus-
keasta maaperästä.

Pitäjän rajojen muutokset

Ruskkeala oli laajimmillaan
vuoteen 1885. Silhen kuului kan-
ta-alueen lisäksi varsinainen
Soanlahki sekä Häyskynvaaran ja
Niinisjärven kylät. Soanlahden pi-
täjä sai alkunsa v. 1885, kun
Soanlahki erotettiin Ruskkealasta ja
muodostettiin yhdessä naapuriky-
lien kanssa itsenäiseksi Soanlah-
den pitäjäksi. Niinisjärven kylä
liitettiin 1900-luvulla Suistamoon,
kun kylä liitettiin kuitenkin myöhem-
min Harjun kuntaan. V. 1916
muodostettiin Harjun kuntaan
liitettiin Ruskkealasta Häyskynva-
ran kylä sekä osa Kirkkolahden.
Kontiolahden ja Pirttipohjan ky-
listä, joiden kunnallinen ero ta-
pauhti v. 1922. Lisäaluetta Rus-

700, Särkistyrjä 570, Kirkkolahki
570, Kontiolahki 580, Höksölä 500,
Pirttipohja 350, Otrakkala 330,
Ruskkeala 320, Ruskkeala 280,
Vahvajärvi 280, Matkasselkä 170,
Haapavaara 180, Leppäselkä 140,
Iseakanvaara 110, Kumuri 80, Kul-
jako 50, Jaakkima 45, Rajakylä
40, Kollitsa 15, Mähkönvaara 10.
Pitäjän suurin pinta-ala oli 42 km
ja leveys pohjois-luoteesta etelä-
kaakkoon 22 km. Asukasmäärä
oli ennen luovutusta v. 1940 noin
6800.

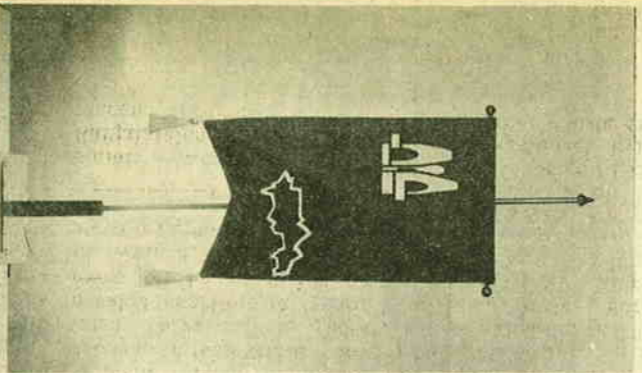
Ruskkealan kylät

Ruskkealan kokonaispinta-ala oli
noin 500 km² ja pinta-ala ilman
vesiä noin 400 km². Ruskkealan
kylät pinta-alojen (ilman vesiala)
mukaan: Kaalamo 114 km², Sär-
kistyrjä 39, Kirkkolahki 37, Kon-
tiolahki 36, Uusi-Matkasselkä 32,
Ruskkeala 29, Pirttipohja 20, Vah-
vajärvi 15, Ruskkeala 14, Höksölä
14, Haapavaara 10, Matkasselkä 7,
Leppäselkä 7, Kumuri 6, Rajakylä
4,5, Mähkönvaara 4, Kollitsa 0,6,
Kuljako 0,5, Jaakkima 0,4 ja
asukasmäärien mukaan: Kaalamo
1350 asukasta, Uusi-Matkasselkä

Liikenneväylät

Karjalan rata ja Suojjärven rata
kuljivat pitäjän kautta ja niiden
yhteinen pituus oli 43 km. Rato-
jen liikenneparitosta Matkaseelan
risteyksensäan lisäksi sijaitti pitä-
jän alueella Kaalamon asema,
Pirttipohjan ja Alalammin pysäkki

Jatkoo 2. siv.

Ruskkeala-viiri

Ruskkeala-viirin punaisessa ken-
tässä olevat kalkkununnen pti-
put kuvaavat laajalti tunnet-
tua marmorilouhosta ja muu-
tassa kentässä olevat pitäjän
rajat muuhetta kotteudun me-
nettämisestä. Viirin on suunn-
nuttellut katteilla Seppo Patki-
nen.

